

Przewodniczący Komisji Krajowej

Piotr Duda

Sz. Pani

Ursula von der Leyen

Przewodnicząca

Komisji Europejskiej

Szanowna Pani Przewodnicząca!

Ponad dwa lata temu w obliczu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, która bezpośrednio dotknęła miliony ludzi, a tym samym wpłynęła na życie całych społeczeństw, składałem na Pani ręce wniosek do Komisji Europejskiej o zawieszenie systemu ETS. Dzisiaj za sprawą trwającej od ponad pół roku wojny, wywołanej napaścią Rosji na Ukrainę, mamy do czynienia z gigantycznych rozmiarów kryzysem. Do zapaści w sferze ochrony zdrowia i bezpieczeństwa obywateli, doszedł bezprecedensowy kryzys energetyczny, którego skutkiem będzie dalsza zapaść gospodarcza i pogłębiające się ubóstwo energetyczne społeczeństwa. Na to wszystko nakłada się nieodpowiedzialna polityka klimatyczna Komisji Europejskiej, w tym przede wszystkim spekulacyjny system handlu emisjami ETS. Stąd w ocenie NSZZ „Solidarność” konieczna i pilna jest głęboka rewizja dotychczasowej polityki klimatyczno-energetycznej UE.

Przede wszystkim należy bezzwłocznie zawiesić funkcjonowanie europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji EU ETS, a następnie poddać go drobiazgowej analizie i reformie. Szczególnie w kontekście powrotu wielu krajów, w tym Niemiec, Francji czy nawet Norwegii do energetyki konwencjonalnej i wydobywania węgla. Jest oczywiste, że tania i stabilna energia jest niezbędna do odbudowy wzrostu gospodarczego i zapobieżenia ekonomiczno-społecznej zapaści Wspólnoty, a w obecnych realiach tylko energetyka konwencjonalna po zdjęciu z niej nadmiernych fiskalnych obciążeń wynikających z systemu EU ETS jest w stanie produkować energię o wiele taniej niż alternatywne źródła.

Stoimy dzisiaj w całej Europie, w obliczu zagrożenia dla istnienia wielu sektorów gospodarki. Trzeba także pamiętać, że system EU ETS obejmuje nie tylko energetykę. To również ogromne obciążenie dla przemysłów energochłonnych, w tym w szczególności hutnictwa, produkcji cementu i ceramiki, branży chemicznej czy papierniczej, a także sektora transportu lotniczego. Te branże zatrudniają w skali całej UE miliony pracowników, którzy w obliczu bankructw i utraty miejsc pracy nie pozostaną bierni. Proszę też pamiętać, że każde miejsce pracy w przemyśle generuje dodatkowo kilka kolejnych etatów w jego otoczeniu: w usługach i transporcie.

System EU ETS nie ma adekwatnych odpowiedników w innych rejonach świata, również w krajach będących największymi emitentami CO₂. Co więcej, ETS stał się spekulacyjnym instrumentem finansowym nie będącym de facto papierem wartościowym, a jednak na rynek emisji niejako „tylnymi drzwiami” zostały wpuszczone instytucje finansowe, które wykupują prawa do emisji nie będąc jednocześnie przedsiębiorstwami emitującymi CO₂.

Kryzys spowodowany koronawirusem i wojną w zglobalizowanej gospodarce ma zasięg globalny. Tymczasem – co niezmiennie przypominamy – Unia Europejska odpowiada zaledwie za niespełną 10 proc. światowej emisji CO2 i już od lat jest politycznie osamotniona w swojej skrajnie restrykcyjnej polityce klimatycznej. To przekłada się na spadek konkurencyjności unijnych gospodarek i wyprowadzanie całych sektorów – i miejsc pracy – do krajów, gdzie zobowiązania klimatyczne nie są respektowane, a wydłużone łańcuchy dostawcze generują nadmierne emisje. Po wybuchu wojny na Ukrainie, wraz ze skokowym i często spekulacyjnym wzrostem cen energii i jej nośników w najbliższych latach nad gospodarką unijną wisi widmo recesji i kolejnego po kryzysie covidowym załamania socjalnego, w tym pogłębiającego się ubóstwa energetycznego znaczącej części unijnych społeczeństw. W Polsce tym zjawiskiem zagrożona jest blisko połowa jej obywateli. W związku z powyższym utrzymywanie zabójczego dla unijnej gospodarki i nieuczciwego systemu EU ETS jest działaniem całkowicie bezzasadnym i jedynie nasilającym problemy.

Ponownie apelujemy o gruntowną rewizję strategii Europejskiego Zielonego Ładu, w tym pakietu Fit For 55 forsowanej przez Komisję Europejską. Strategie te były tworzone w zupełnie innych realiach gospodarczych i są niedostosowane do obecnych uwarunkowań, szczególnie w kontekście wojny i konieczności przyszłej odbudowy Ukrainy, w której Unia Europejska powinna mieć istotny udział. Przypominamy jednocześnie, że wbrew naszym postulatom nie została przez KE przedstawiona szczegółowa analiza skutków ekonomicznych, finansowych i społecznych tego programu.

Szanowna Pani Przewodnicząca. Jako „Solidarność” z oburzeniem i rozczarowaniem obserwujemy blokowanie pod różnymi pretekstami przez Komisję Europejską, w tym przez Panią osobiście, środków z KPO przyznanych Polsce. Komisja nie wspiera również adekwatnie do sytuacji naszego kraju w wysiłku pomocy uchodźcom wojennym z Ukrainy. Przypominamy, że w marcu 2016 roku doszło do porozumienia między Turcją a Unią Europejską, w ramach którego Ankara w dwóch transzach otrzymała 6 mld euro w ramach unijnego Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji. Tymczasem wielomilionowa rzesza uchodźców z Ukrainy w Polsce jest finansowana w każdym aspekcie niemal wyłącznie przez polski budżet i polskie, jakże ofiarne i pokazujące prawdziwe oblicze solidarności, społeczeństwo. Jednak skala tej imigracji i wielość wyzwań krótko- i długoterminowych sprawia, że potrzeby są ogromne. Dlatego też dotychczasowe wsparcie z poziomu UE jest skrajnie niewystarczające. By im skutecznie sprostać i zapewnić pełne wsparcie przybywającym na teren UE obywatelom Ukrainy należy pilnie uruchomić środki europejskie, tak jak to działo się przy okazji wcześniejszych kryzysów migracyjnych. Nie rozumiemy dlaczego Polska, kraj członkowski UE, jest traktowana w sposób jawnie i obraźliwie niesprawiedliwy?

Niezwykle złożona ta sytuacja podważa wcześniejsze deklaracje KE o możliwym wsparciu polskiej transformacji energetycznej oraz wiarygodność KE jako instytucji, a koszt „zielonej rewolucji”, tak jak pomocy Ukrainie, w całości spadnie na barki polskiego społeczeństwa. Taka postawa Wspólnoty jest dla Polski nie do zaakceptowania.

NSZZ „Solidarność” apeluje do Komisji Europejskiej o radykalną zmianę swojej polityki wobec Polski, wobec wojny na Ukrainie i wobec klimatu. W obliczu wydarzeń i kryzysów, z którymi Unia Europejska, rządy krajów członkowskich Wspólnoty, związki zawodowe i organizacje pracodawców muszą się mierzyć, należy skierować wszystkie dostępne zasoby na walkę z tymi wyzwaniami.

Z poważaniem

